

RAFTO

Emergency Response Rooms i Sudan redder liv og styrker lokalsamfunn i en av vår tids verste humanitære kriser

Raftoprisen 2025 tildeles Emergency Response Rooms i Sudan (ERR) for deres modige arbeid for å bevare den mest grunnleggende menneskerettigheten – retten til liv. ERR er grasrotnettverk som oppsto i kjølvannet av krigen i Sudan i 2023. De består av tusenvis av frivillige som i samarbeid gjennom lokalt forankrede initiativer ivaretar andre menneskers akutte humanitære behov, mens de utsetter seg for stor personlig risiko. ERR redder liv og ivaretar menneskeverdet i et land preget av nød og fortvilelse. Det innovative arbeidet deres med gjensidig hjelp gjennom aktivt medborgerskap bidrar til å utvikle et sivilsamfunn og er avgjørende for å bygge en bedre framtid for Sudan.¹

«Styrken til Emergency Response Rooms er forankret i den sudanske kulturen med å hjelpe hverandre i nærmiljøet. Dette er også en øvelse i aktivt medborgerskap – en gjenreisning av det sivile livet – som vedlikeholder samfunnsveven og skaper et nytt sivilsamfunn som ivaretar mangfold og bygger på menneskerettigheter og demokratisk praksis.» (Emergency Response Rooms)²

Emergency Response Rooms: innovative, lokale nettverk for kollektiv støtte

Etter at den brutale krigen mellom Sudanese Armed Forces (SAF) og Rapid Support Forces (RSF) brøt ut i april 2023, kollapset den sudanske staten.³ Som følge av dette har sivile et enormt behov for humanitær hjelp. I et desperat forsøk på å redde liv tok vanlige sudanere saken i egne hender og dannet selvhjelpsgrupper som – gjennom Emergency Response Rooms i Sudan (ERR) – tilbyr tjenester som ivaretar grunnleggende livsopphold, velferd og menneskeverd. Gjennom dette arbeidet bygger ERR også et aktivt og engasjert sivilsamfunn – en av hjørnesteinene i en demokratisk stat.

ERR oppsto i Khartoum og har spredt seg til andre konfliktområder i Sudan. For å begrense unødige lidelser og tap av liv leverer de viktige tjenester som helsehjelp, mat- og vannforsyning, transport av døde og begravelser.⁴ Nettverkene arbeider også med å overvåke, dokumentere og følge opp tilfeller av seksualisert vold.⁵ ERR er operative i store deler av landet og dekker i dag 13 av landets 18 delstater.⁶

¹ <https://khartoumerr.org/about-us/>, <https://www.cmi.no/publications/8866-mutual-aid-rethinking-international-humanitarian-engagement-in-sudan>, <https://www.cmi.no/publications/8866-mutual-aid-rethinking-international-humanitarian-engagement-in-sudan>

² <https://khartoumerr.org/about-us/>

³ <https://www.bbc.com/news/articles/cjel2nn22z9o>

⁴ <https://khartoumerr.org/about-us/>, <https://trumanitarian.org/captivate-podcast/106-get-out-of-the-way/>

⁵ <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2025/01/28/how-mutual-aid-helping-women-survive-sudan-war>

⁶ <https://trumanitarian.org/captivate-podcast/106-get-out-of-the-way/>

ERR er forankret i rike sudanske tradisjoner for gjensidig hjelp og solidaritet i nærmiljøet.⁷ De viderefører verdiene til motstandskomiteene som var aktive i revolusjonen som avsluttet den mangeårige diktatoren Omar al-Bashirs styre i 2019. ERR er ikke en tradisjonell humanitær organisasjon. Nettverkene har en flat, ikke-hierarkisk struktur der hvert lokallag har selvstyre over budsjett og aktiviteter. ERR-modellen mobiliserer lokalbefolkningen på en dynamisk og innovativ måte, og styrker dermed lokalsamfunnenes evne til å håndtere humanitære kriser og verne om menneskerettighetene. Modellen bygger på kollektivt arbeid og gir lokalsamfunn erfaring med grasrotmobilisering og en demokratisk styringsstruktur der menneskene står i sentrum.

I tillegg til å bistå lokalsamfunn med livsopphold og grunnleggende tjenester er ERR også en øvelse i borgerdeltakelse og sivilsamfunnsengasjement. Disse erfaringene er avgjørende for å legge grunnlaget for et godt styresett og dyrke håpet om en fredelig og demokratisk framtid for Sudan, der menneskerettighetene og menneskeverdet blir respektert.⁸

Til tross for den desperate situasjonen i konfliktområdene har ERR mottatt begrenset økonomisk støtte fra internasjonale organisasjoner. De er fortsatt avhengige av sporadiske bidrag i form av varer og tjenester fra frivillige og medlemmer av lokalsamfunnene der de opererer⁹, og den sudanske diasporaen har vært en viktig kilde til finansiering.¹⁰

Frivillige i ERR har ikke den samme beskyttelsen som internasjonale humanitære hjelpearbeidere i en væpnet konflikt og de risikerer livet i tjenesten.¹¹ De står også overfor trusler om vold, tortur, arrestasjoner, tyverier og ran.¹² Truslene kommer fra både Rapid Support Forces og Sudanese Armed Forces. Ifølge Aid Worker Security Database ble 25 hjelpearbeidere drept i Sudan i 2023,¹³ mens 64 andre overlevde ulike voldelige angrep. Over 100 ERR-frivillige er drept siden konflikten startet.¹⁴ Med tanke på det vedvarende voldsnivået er disse tallene trolig bare toppen av isfjellet.¹⁵

⁷ <https://dt-global.com/blog/emergency-response-rooms-in-sudan/>,
<https://www.cmi.no/publications/8866-mutual-aid-rethinking-international-humanitarian-engagement-in-sudan>

⁸ <https://www.cmi.no/publications/8866-mutual-aid-rethinking-international-humanitarian-engagement-in-sudan>

⁹ [20231207.-Sudans-ERRS-Overview-Recommendations.pdf](#) (p 9)

¹⁰ [IOM-Sudan-Exec-Summary-crisis-mapping-report.pdf](#)

¹¹ <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2024/11/13/warring-parties-target-local-aid-volunteers-fighting-escalates-sudan-err>

¹² <https://sudantribune.com/article298723/>

¹³ https://humanitarianoutcomes.org/sites/default/files/publications/awsr_2024.pdf (p 4-8)

¹⁴ <https://www.aljazeera.com/features/2025/2/6/sudanese-relief-workers-fear-reprisal-from-army-in-khartoum>

¹⁵ https://www.aidworkersecurity.org/sites/default/files/2024-10/awsd-signal-alert_sudan_finalen.pdf

En oversett humanitær katastrofe

Revolusjonen i 2019 avsluttet¹⁶ Omar al-Bashirs nær 30 år lange autoritære regime.¹⁷ Den var ledet av modige sudanere og ga håp om et fritt, demokratisk og velstående Sudan. Dette håpet ble imidlertid knust i 2021, da militæret tok makten fra den sivile overgangsregjeringen.^{18,19} Militærkuppet satte en stopper for demokratiseringsprosessen i Sudan. Selv etter det vellykkede kuppet hadde militæret motstridende visjoner for landets framtid, og det oppsto en voldsom maktkamp mellom lederne for Sudanese Armed Forces og Rapid Support Forces.²⁰

Årene med autoritært styre hadde skapt en svært ustabil økonomi i Sudan. Da kamphandlingene brøt ut mellom militæret og Rapid Support Forces, ble befolkningens livsgrunnlag ytterligere undergravid. Landet er nå preget av død, sult²¹, sykdom, tvungen fordrivelse²² og utbredt fortvilelse. Over 150 000 mennesker har mistet livet siden krigen brøt ut.²³ 30 millioner mennesker – mer enn halvparten av landets befolkning – trenger humanitær bistand. 25 millioner står overfor akutt matusikkerhet.²⁴ 12 millioner har flyktet fra hjemmene sine.²⁵ Kvinner og barn er uforholdsmessig hardt rammet, blant annet av en alarmende økning av kjønnsbasert vold.²⁶

Krigen i Sudan får begrenset medieoppmerksomhet, og landet mottar for lite internasjonal bistand. Den manglende oppmerksomheten har forsterket lidelsene til det sudanske folket, siden det internasjonale samfunnets respons er utilstrekkelig til å dekke de overveldende behovene. Den nye amerikanske administrasjonens stans av bistandsmidler til Sudan har forverret den allerede prekære humanitære situasjonen. Det sudanske folket er i dag utsatt for en av vår tids verste humanitære kriser.²⁷

¹⁶ [Omar al-Bashir ousted: How Sudan got here](#)

¹⁷ [Sudan's Uprising: The Fall of a Dictator | Journal of Democracy](#)

¹⁸ [The Military Has Taken Power in Sudan and Dissolved Its Transitional Government | Carnegie Endowment for International Peace](#)

¹⁹ [Sudan coup explained: The military has taken over in Sudan. Here's what happened | CNN](#)

²⁰ [Sudan crisis: Burhan and Hemedti - the two generals at the heart of the conflict](#)

²¹ <https://www.unrefugees.org/news/unhcr-urges-action-as-famine-is-declared-in-sudan/>

²² <https://www.unrefugees.org/news/sudan-crisis-explained/>

²³ <https://www.nytimes.com/article/sudan-khartoum-military.html>, <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/power-struggle-sudan>, <https://www.bbc.com/news/articles/cvq819yxp5o>, <https://www.bbc.com/news/articles/cjel2nn22z9o>

²⁴ <https://www.unocha.org/publications/report/sudan/key-facts-and-figures-sudan-crisis-21-may-2025>, <https://abcnews.go.com/Politics/humanitarian-system-struggles-fill-us-void-sudan-worlds/story?id=123483196>, <https://reliefweb.int/report/sudan/sudan-torrential-rains-hamper-humanitarian-aid-and-exacerbate-cholera-outbreaks>

²⁵ <https://www.unocha.org/publications/report/sudan/key-facts-and-figures-sudan-crisis-21-may-2025>

²⁶ <https://www.unwomen.org/en/articles/explainer/the-impact-of-sudans-war-on-women-two-years-on>

²⁷ <https://www.aljazeera.com/features/2025/3/5/sudanese-starve-as-soup-kitchens-close-down-and-warring-parties-block-aid>

En oppfordring til å forsvare menneskeliv og menneskeverd

I denne kritiske situasjonen fortsetter ERR-medlemmene å yte livreddende gjensidig hjelp, styrke lokalsamfunn og holde håpet om et demokratisk Sudan levende under nesten umulige forhold.

Raftoprisen 2025 hedrer Emergency Response Rooms og de tusenvis av frivillige som verner om retten til liv og helse som bygger håp i Sudan – selv om arbeidet setter livene deres i fare. Prisen fremhever betydningen av grasrotmobilisering og felles innsats for å sikre grunnleggende menneskerettigheter i krigstid.

Vi oppfordrer Rapid Support Forces og Sudanese Armed Forces til å respektere internasjonal humanitærrett og beskytte humanitære hjelpearbeidere.²⁸

Vi oppfordrer til våpenhvile og stans i kampene i Sudan, og til vern av sivile liv.

Vi krever rettferdighet for krigens ofre i Sudan og en slutt på straffrihet – de som begår grove menneskerettsbrudd mot sivile, må holdes ansvarlige.

Vi oppfordrer det internasjonale samfunnet til å rette oppmerksomheten mot Sudan og samarbeide med sentrale sudanske aktører som Emergency Response Rooms, for å skape en varig fred. Behovet for humanitær bistand og beskyttelse av menneskerettighetene øker for hver dag som går. I denne krevende tiden må vi alle vise solidaritet med det sudanske folket.

²⁸ <https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule31> (Rule 31)